

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. Valerii Flacci Setini Balbi Argonauticon Libri IIX

Valerius Flaccus Setinus Balbus, Gaius

Lipsiæ, Anno M.DC.XXX

[In lib. I.]

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1194)

(1)

CHRISTOPHORI BULÆI
IN
VALERIUM FLACCUM
PHILOLOGEMATA.

VERS. I. *Prima Deum magnis cani-
mus freta per via nautis*) Frustra se
torserunt Interpretum doctissimi
in loco satis manifesto & apertissimo. Jul.
Scaliger lib. VI. Poët. totum hoc primor-
dium ut minùs poëticum interpolavit, &
versus suos substituit invito magno Caspa-
ro Barthio in admirando Adversariorum
opere. Nec profectò opus fuit intempe-
stivâ illâ crisi. Nihilo enim meliores
sunt, quos numeros attulit cætera divinus
heros. Ergo relinquatur Poëtæ, quod ipse
fecit initium. Quòd autem aliqui pro *Nau-
tis Natis* malunt, male faciunt: Nam cum
Virgilio & Catullo sentit, qui nautas istos
heroas salutârunt. Virgilius in Pollione:

*Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat
Argo*

*Delectos heroas. — Manilius lib. V. v. 13.
Et ratis heroum, quæ nunc quoque navigat
astris.*

At prima primùm explicant, quasi per anti-
meriam adverbium positum sit pro nomi-
ne: oppidò non bene. Nam in primâ sta

tim voce tam insolenter loqui Flaccus nec voluit, nec debuit. Primus auctor hujus tam audacis glossæ Alciatus fuit, quem vide lib. 8 Parerg. Ego simplicissimè intelligo, quomodo aliàs dicere solemus, *Julius Cæsar fuit primus Imperator Romanus; Orpheus est antiquissimus Poëta Græcus: Hic est primus serenus dies hujus septimanæ: Socrates fuit primus Philosophus activus, &c.* Infra lib. VI, v. 214. *Primus & hic nostrâ sonipes cadat impius hastâ. Audis; primus sonipes impius?* Ibid. v. 223. *cui plurima silvis Pervigilat materna soror.* Propertius lib. III, Eleg. III, *pugnamq; sinistram Cannensem.* Sic hoc loco, *prima freta pervia.* Nam ante hæc maria, patuerunt navigiis nulla. Pueri nôrunt, posse adjectivo jungi adjectivum alterum numerale, sine omni figurâ. *Deorum* autem *freta* appellantur, quia soli Dii marini ea habitasse & pertransisse credebantur ante expeditionem istam. Peto Albinovanus:

— *aliena quid æquora remis*

*Et sacras violamus aquas, Divûmq; quietas
Turbamus sedes &*

Hinc Noster *sacros fluctus* appellat infra v. 637. pariter ut Albinovanus *aquas sacras*, hoc est inviolabiles. Catullus etiam de Argo;

Ille rudem cursu prima imbuat Amphitriten.

v. l. *caninus*) Canere, solenne verbum
poëta=

poëtarum est, de quo audiendus Scaliger lib. II. de causf. LL. cap. V. & lib. III. Poët. cap. XXVI. nec non lib. IV. cap. XVI.

v. 3. *mediosq̄ inter juga concita cursus rumpe-
re.*) Nobilissimus Barthius ad Claudian. de bell. Get. legendum hîc existimat *medio cursu*. Et lib. I. Advers. c. XVII. translatas voces arbitratur, quasi dicendum fuisset, *media juga cursu interrumpere*; Dissentio, & ordinem rectum puto. *Rumpere cursus* est rumpere medios fluctus, medium mare, medias æqvoris vias. Infra v. 483.

Et dedit æqvoreos cælo duce tendere cursus.
Lib. II. v. 613.

Pande viam, cursuq̄ tuos age Diva secundo.
Germanicus Cæsar Arato:

Ignotiç maris cursus —
Virgilius I. Æneid. v. 538.

Huc cursus fuit. — hoc est, via, iter.
Ergo *medii cursus* sunt, ut dixi, *mediæ æqvoris viæ*.

v. 5. *Phæbe mone*) *Monere* est docere. Virgil. lib. III. v. 461.

Hæc sunt quæ nostrâ liceat te voce moneri.
Nofter lib. VI. v. 33.

Hinc age, Riphæo quos videris orbe furores
Musa mone.

v. 10. *Eripe me populis, & habenti nubila terræ*) Per *Terram* obscuritatē Poëtæ notant, per *cælos* gloriam & famam. Virg. III. Geor.

— Tentanda via est, quâ me quovq; possim
Tollere humi, v. Etorq; virum volitare per ora.
Propert lib. III. Eleg. 1.

Quò me fama levat terrâ sublimis, & à me
Nata coronatis Musa triumphat equis.
Notæ sunt istæ phrasæ, ad cælum tollere, ad side-
ra ferre, pro laudibus mactare.

v. II. Sancte Pater) Vespasianum intelli-
git. Pater autem religionis & reverentiæ
nomen est, quod non solum Numinibus
datur, sed & hominibus, imò & inanima-
tis, adeoque cunctis rebus venerabilibus
& augustis. Non enim Æneas solum Patris
nomen gerit apud Virgil. multis locis, ob
venerationem scilicet. sed & Appenninus &
Tibris. Lege Turnebum lib. XIII. c. VIII.
Noster lib V. v. 209 Pater Inachus.

v. 21. Orsa) incepta. Virgilius: Atque ut
araneoli tenuem formavimus orsum, in Culice.

v. 13. (Namq; potest.) Solymo Nigrantem.) Gi-
fanius Ind. Lucr. Solymoq; nigrantem. quæ le-
ctio elegantior est & numerosior.

v. 14. in omni turre furentem) furere in o-
mni turre, Phrasis est in vulgum mius no-
ta, quam illustrat eruditiss. Caspar Bar-
thius. lib. II. magni operis. cap. IX.

v. 23. gravis) senior.

v. 23. longus p. pulis metus.) Quem subjecti
populi longè lateq; metuebant.

v. 23. amnes) Ita Sabellicus, & Andr. Schot-
tus

IN VALERIUM FLACCUM. 5

tus lib. II. observ. cap. LIV. rectius, quàm qui omnes. Poterant enim Othryn & Hæmum petere, qui non essent Pelizæ.

v. 25. *imum Olympum.*) agros ad radices Olympi sitos.

v. 25. *felix*) dives, *δδαιύων*. Sic & *Beatum* pro divite sumi ad Catullum Muretus docet.

v. 28. *per aras*) in aris. Vide lib. IV. v. 750.

v. 29. *super*) insuper, præterea. Gifanius Indice Lucret.

v. 31. *anteire metus*) prævertere, anteveneri.

v. 32. *letiq; vias*) rationes ac modos extinguendi. Ovidius:

Tuta frequensq; via est, per amici fallere nomen,

Tuta frequensq; licet sit via, crimen habet.

v. 38. *tranquilla tuens*) alii *timens*. Sed priorem lectionem asserunt, quæ statim sequuntur.

— — *nec fronte timendus*

Occupat, & filis dat vultu & pondera dictis.

Sic infra lib. II. v. 555.

illum torva tuens, atq;ve acri lubricus astu.

v. 41. *daq; animum*) aude hoc ipsum. Virgil V. *Æneid.* v. 363.

Nunc si cui virtus, animusq; in pectore præsens

Adsit — — —

h. e. audeat. Nam ita Scaliger lib. IV. poët.

c. 16. interpungit & explicat. rectè.

v. 50. *magni mari*) Eruditè hæc illustrat Ob. Gifanius Indice Lucret.

v. 53. *Olim annis ille ardor hebet*) *olim-annis*, τοῖς πάλιν ἔτεσι. Ita Græcâ hac Syntaxi supra v. 23. dicebat, *longus populis metus*. Quare *ardor olim-annis* est, qui olim in annis erat juvenilibus. Possis tamen & *olim-ardorem* construere, sicuti Catullus *olim-furores* dixit, οὖς πάλαι θυμῶς. Sed prius illud melius est. Lib. VII. v. 156: *quando ardor hebet*.

v. 57. *dignare*) aude isthoc facinus, animo virili periculum hoc subeas. Virgilius lib. I. v. 14. *adire labores* dicit. Ut & Noster v. 320. *nate indignos aditure labores*.

v. 62. *adytis*) Cæsar lib. III. Bell. civil. *In occultis ac remotis templis, quò præter Sacerdotes adire fas non est, quæ Græci ἄδυλα appellant*. Postmodum quilibet locus secretus & promiscuæ hominum multitudini inaccessus ἄδυλον dici cœpit.

v. 63. *hesterno veneno*) Ita rectiùs legitur, quàm *externo*. Vult mella Draconi data esse, quæ virgo pridie veneno miscuerit. Terentius Eunuch. act. V. sc. IV.

Quo pacto ex jure hesterno panem atrum vorent.

v. 64. *taciti doli*) Jasoni, vel clandestini; aut etiam tacendi & pudore pleni.

v. 66. *tandem*) Vox hæc nullâ necessitate, sed ornatus tantum gratiâ adhibetur in in-
terro-

interrogationibus vehementibus & emphaticis. Cicero I. Catilin. *Quousque tandem abutere Catilina patientiâ nostrâ?*

v. 68. *aut curru, ut sevos frenâsse Dracones*) malim *currum*, ut respiciatur ad præcedentia. *Ut autem valet cum.*

v. 70. *Vomere terras imbuit.*) primùm versavit. Pari modo Catullus de nuptiis Peleï & Thetidos v. II.

Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.
hoc est, prima secuit, prima transiit. *Imbuere enim propriè inchoare est seu initiare.*

v. 70. *& flavâ quercum damnavit aristâ.*) Elegans usus verbi *damnare*, pro mutare. Virgilius l. Georg. v. 7. 8.

*Liber, & alma Ceres, vestro si munere tellus
Chaoniam pingvi glandem mutavit aristâ.*
Vide Jos. Castalionem Decade III. Observat. c. IX. Ovidius l. Fast. sub fine:

— — per quas correctâ vetustas,

Quernaq; glans victa est utiliore cibo.

v. 74. *superet*) scilicet astus & insidias Pelie.

v. 74. *magis*) potius.

v. 75. *si*) pro an. Terent. *Vide si intus sit.* In fra lib. VI. vers. 4.

v. 77. *te viridem videt*) Elegantissimo schemate fingit Gloriam sive Famam in litore stantem, ac ad magnos ausus invitantem, cum pollicitatione victoriæ certò reportan-

portandæ, memoriæq; nominis æternæ. Quo etiam argumento victum Jafona mari incubuisse tradit, siquidem ob nominis celebritatem nihil unquam intentatum mansit.

v. 79. *Inceptum*) Nauci hæc est lectio, quare amplector emendationem literatissimi Alardi, qui *Incertum* substituit.

v. 87. *Da Scythiam*) Fac Scythiâ potiar. Verbum *Da* in precationibus hac notione per familiare est. Vide Briffonium lib. I. de Formul. & Taubmannum ad hoc Virgilii, lib. V. v. 690. *da flammam evadere classi, &c.*

v. 91. *accepere Deæ*) audiverunt: Virgil. II. *Æneid. Accipe nunc Danaum insidias,*

v. 99. *rebusq; in secula tollat*) rebus scilicet præclare gestis. *Tollere* verbum est in phrasibus gloriæ sollemnissimum. Vide Notas ad Cassii Orpheum.

v. 107. *ultrò*) propriè surpatâ voce. Lege Taubmannum ad v. 282. *Culic.*

v. 116. *inviti conjugis*) *μὴ βελόδρῳ.* Adi quæso magnum Danielem Heinsium ad Horat. lib. I. Od. II.

v. 130. *Hic insperato*) Amplector sententiam politissimi Jani Gvilielmii defendentis vulgarem lectionem, *Hic sperata sedens Tyrreni tergoze piscis.* Vide ipsum Miscellan. c. II. *Sperata* verò Sponsam notat.

v. 149. *quanquam miranda*) valde miranda.

v. 153. *Non juvenem in casus, eademq̄ pericula Acastum Abripiam?*) Ut scilicet hoc pacto ulciscar fraudes mihi structas, & habeam de familiâ Pelix, qui idem fatum mecum experiatur. Juvat enim socios habuisse malorum.

v. 160. *Raptor*) aquila.

v. 161. *Accipit augurium*) pro se interpretatur. v. 183: *promissa accipit.*

v. 163. *fraternaq̄ pectora jungens*) consanguinea. Sic hoc ipso libro v. 178. *fraterne si des accedere fama.*

v. 173. *tuaper suspiria*) Te suspirante,

v. 183. *gressus avidos*) celeres.

v. 193. *Dejicit*) Sic Virgil. X. *Æneid. Dejecit leto.* Confer Scaligerum lib. IV. admirandi operis cap. XVI.

v. 191. *carchesia*) Sic Virgil. V. *Æneid. mero libans carchesia Baccho.* Vide Macrobium lib. V. cap. XXI. ex Athenæo.

v. 219. *niveosq̄ per artus*) candidis in artubus. *Tò per* pro *in* sumitur, ut sæpe apud hunc Nostrum.

v. 230. *plenus fati, Phæboq̄ quieto*) Supra: *Ecce sacer, totusq̄ Dei per littora Mopsus.*

v. 266. *ventosq̄ ferentes*) felices, secundos. Virgilius III. *Æneid. v. 473:*

— *fieret vento mora ne qua ferenti.*

Nostrum lib. VI. v. 327. *aut ventos opus expectare ferentes.*

Senecalib. de Beat. Vit. cap. XXI. *Navigantem ferens & secundus ventus exhilarat*, id est, ventus qui à puppe: *ὄρεια*. Homero est *φίεω* *ὄρεια*. Hac notione idem Seneca *Fortunam ferentem* dixit, pro prosperâ epist. XXII.

v. 285. *à geminâ Abyd.*) De Sesto & Abydo vide quæ Paræus nepos ad Musæum nuper congeffit ex antiquis & recentibus auctori- bus: sunt enim lectu non injucunda.

v. 294. *Jamq; meroludoq; modus*) finis. infra lib. I V. v. 475.

v. 311. *crispans pelagus*) *γλυκὸν χῆμα*.

v. 320. *indignos aditure labores.*) Locutio à Virgilio; quam supra annotavi. *Indignum* autem *ἄφραστον* sive magnum est, seu quod præ magnitudine nō possit æstimari. Sic Ennius *Indignas turres* dixit magnas. Virg. Ciri v. 310:

— *Hæc nobis gravia atq;ve indigna fuere.*

Vide Joseph. Scaligerum ad h. l.

v. 327. *mors bona, dum metus est, nec adhuc dolor,*) hoc est, dum mors alicujus adhuc metuitur, metus ille tolerabilis est, & non omninò pessimus, quia semper aliquid bonæ spei admixtum habet: ubi verò cujus mortem antea tantum timebam, jam verè mortuus & extinctus est, tum metus iste degenerat in acerrimum dolorem. Igitur jam temporis, quo mortem tibi metuo, possum me adhuc solari spe bonâ, fore ut evadas & superes pericula: ubi autem tri-

item

stem nuncium accepero mortis tuæ tum sanè & ipsa, quanta sum, tota perii. Est oratio hæc Alcimedes succincta quidem & succisa, verùm admodùm plena multis affectibus, quos obiter legendo non statim advertas: attentione opus est.

v. 329. (*Quos jam mente dies.*) Quas calamitates, quos infelices dies animo prævideo.

v. 330. (*raucos ad littoris ictus*) Ita rectè legitur, non paucos. Nam Statius similiter illud epitheti amat.

v. 331. (*Scythicum metuens pontumq; polumq;*) Variè locus hic legitur. Andr. Schottus lib. II. Observ. cap. XXXIX. defendit: *pontumq; Cretamq;*, pessimè. Maserius: *Cyramq; peraudacter*. Præstat ergo sequi *Carionem*, qui nostram scripturam eruditè asserit. Adeatur ipse: nam aliena scrinia compilare mihi religio est.

v. 332. (*nec de te credam nostrum ingrata serenis*) Adeò male tibi metuam, ut etiamsi interdum vel bonum de te nuncium accepero, vel ipsa aliquid boni sive per somnium, sive alia per indicia de te concepero, tamen non sim creditura, ut etiam ingrata videri possim tum in numina, quæ nunciari curabunt, tum in te ipsum, utpote quem planè infelicissimùm credam omnium hominum, & non eâ præditum virtute, ut superare objecta possis pericula. *Serenis* valet gaudiis

diis de te mihi factis. Ovidius lib. II. de Ponto, eleg. I.

*Tandem aliquod pulsâ curarum nube serenum
Vidi. fortuna verba dediâ meâ.*

Idem I. Trist. III.

Ut tamen hanc animi nubem dolor ipse removit.

v. 333. *Da precor amplexus, hæsurâq; verba
relinque Auribus*) Morituri suos prius amplexabantur, & extremum alloquebantur, dum poterant. Seneca in Medea act. III. sc. II.

*Suprema certè liceat abeuntem loqui
Mandata, liceat ultimum amplexum dare.*

Lucanus lib. III.

— *Ventam misero concede parenti*

*Arge, quòd amplexus, extrema quòd oscula
fugi.*

Elegans & eruditus Poëta Sanazarius lib. I. eleg. III.

Atque animâ tecum jam fugiente loqui.

Tibull. lib. I. eleg. I.

Te spectem, suprema mihi quum venerit hora;

Te teneam moriens deficiente manu.

Confer quæ huc facientia constipavit sedula Musarum apud Jan. Gruterus lib. IV. Suspicion cap. I. Et adde Nostrum lib. III:

Ast ego non mediâ te saltem Cyzice vidi

Tendentem mihi morte manus: aut ulla mentis

Verba tuli. (*mentis*) æquè magno & gravi

gravi poculo aureo, quam Pholus tollebat
Vid. Junius lib. IV. cap. V.

v. 341. *Auditaq; magnis vota deis*) Horatius
lib. IV. Od. XIII:

*Audivere Lyce Di mea vota, Di
Audivere Lyce.*

Noſter lib. VI. v. 292:

Hæc ait, auditorq; Erebo ———

v. 340. *tollere remo.*) Nihil hîc mutan-
dum. Nam sic inferius quoque.

v. 349. *senem*) *Senex* de fœminâ. Tibullus:

Hanc rident merito tot mala ferre senem.

Sic in veteri epigramm. Papiinii (ſeu Pom-
ponii ut habet Prifcianus) apud Varronem
lib. VI. de LL. in adoleſcentem Caſcam:

Ridiculum eſt cum Te Caſcam tua dicit amica;

Fili Petroni, ſesq; ſenex puerum.

Dic Tu puſam illam: ſic fiet mutua muli.

Nam verè puſus Tu, tua amica ſenex.

Turneb. lib. XXX. cap. XV.

v. 360. *arcentibus aluihus.*) quamvis ad-
verſa auſpicia navigationem diſſuaderent.

Lib. VI. contrarium habetur: *diis melio-
ribus.*

v. 366. *certus jaculis*) infra v. 437.

certus

Æthalides ſubitas nervo redeunte ſagittas

Cogere.

Claudianus in IV. Conf. Honor. v. 528.

— — — certiq; petitor

Vulneris, & iussum mentiri nescius iclum.

v. 368. *nec potuit similes voluitve ediscere vul-*
nus.) De ejusmodi hominum similitudini-
 bus notabilia narrant Plinius lib. VII. cap.
 XII. Solinus cap. V. Aristoteles de nat-
 tur. animal. VI. cap. VII. Lactantius de
 Opif. cap. XII. Plutarchus de placit. V.
 cap. XII. Lucretius lib. IV. Valerius Maxi-
 mus lib. IX. Baptista Campofulgofus me-
 morabil. lib. IX. cap. XV.

v. 376. *at frater plenior actis*) Omnino an-
 nis rescribendum est, ut svadet ac per-
 svadet Andreas Schottus lib. II. Observat.
 cap. XXXIX. & LIV. Parum autem re-
 fert *Ancaum* sive *Ancao* legas: nam verbum
contingere utriq; casuum sensu eodem jun-
 gi potest.

v. 438. *gladio bonus*) Manilius: *Voce bo-*
nos. Nemesianus Eclogâ I. ubi videndus
 Barthius: *ἄναιμαστο*. Lucretius lib. III;
Qui melior multis quàm tu fuit improbe rebus.
 id est, præstantior. Noster paulo ante
 v. 424: *Oraz; Thessalico melior contundere freno.*
 id est, peritior. Homerus Iliad. ε. *κάτθανε*
ἠγὰ Πάτρικλο, ὅπερ σίε πολλὸν ἀμείνων.

v. 448. *frigora*) umbras. Virgilius Ec-
 log. II:

Nunc

Nunc etiam pecudes umbras & frigora
captant.

v. 461. *novissimus*) De hac voce Gerardus
Vossius Instit. Orat.

v. 534. *Justiꝫ facultas*) Laurentius Balbus
ita hunc locum concipit:

— — *justiꝫ facultas*

*Hinc mihi, cum varios struerem per secula
reges.*

hoc sensu: *fuit mihi facultas justis*, id est, ju-
ste & æquabiliter hominum atque terra-
rum fata disponendi, cum rerum im-
mutabilem seriem componerem, *hinc*, id
est, ex eo, quòd nullus tunc mihi in ter-
ris filius erat, cujus privatus amor à recto
& justo me retraheret. Sed Ego nihil
muto: nam idem sensus haut paulo cla-
riùs in vulgari quoque lectione. Cæte-
rùm ex Apollonio hæc esse docet An-
dreas Schottus libro II. Observat. capi-
te LIV.

v. 548. *Undat equis floretꝫ viris.*) Lucre-
tius: *floret mare navibus.* Idem libro I:
Hinc lætas urbes pueris florere videmus. Sic
urbem sepulchris florere dixit Prudentius.
Libro V. vers. 564: *flores variis via decolor
armis.* Libro VI. vers. 77. *armatâ florescant
pube novales.*

v. 550. *Ulla pares animos*) Erat cum legendum putabam, *mares animos*. quomodo Horatius in de arte:

Tyrtaeus $\frac{1}{2}$ *mares animos in Martia bella*
Versibus exacuit.

Et Persius Sat. VI. v. 4:

Atque marem strepitum fidis intendisse Latina.
Item Apulejus lib. III. *Metam. Heus pueri,*
inquit, quin maribus animis, & viribus alacri-
bus dormientes aggrediamur. Sed nunc prio-
ri scripturæ acquiesco.

v. 548. *sed nulla magis sententia menti fixa*
mea.) Quod post multas dubitandi ultro
citroq; rationes concluditur apud ani-
mum, *sententia* dicitur. Silius lib. XII:

Hæc postquam placita, & tenuit sententia
mentem.

Sidonius: *Tandem cunctanti sedit sententia.*

v. 563. *me primùm regia mundo*) *Mundus*
pro cælo, ut post Carrionem rectè doctis-
simus & amicissimus Alardus noster anno-
tavit. Lucretius lib. V. circa finem:

At vigilans mundi magnæ & versatile templum
Sol & Luna suo lustrantes lumine circum.

Idem lib. II:

— *rejeſtant voces ad sidera mundi.*

Virgilius II. Georg.

— — *Vos o clarissima mundi*

Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum.

Enni-

Ennius: *Mundus cœli vastus constitit silentio.*

Claudianus: *Firmior Herculeâ mundus cervi-
ce pependit.*

Iterum Virgilius in Ciri:

Suspicit ad culti nutantia sidera mundi.

Idem in Culice:

Lucidâq; ætheris ponit discrimina mundo.

Seneca in Hercule Furente v. 18:

Mundus puellæ ferta Gnoſſiacæ gerit.

Idem Oedipo v. 45.

Tristisq; mundus nubilo pallet die.

sive ut alii, — *nubilo pallet novo.* Vide Ma-
crobium in somn. Scip. lib. I. cap. XX. &
lib. I. cap. XI. Ciceroni etiam *mundus lu-
cens* dicitur, & *mundus ætheris*; Tibullo.

v. 617. *piceo cœlo*) sic mox: *Cum picei fulsere
poli.* Lib. II. v. 15: *Cum dea se piceo per sudum
turbida nimbo Præcipitat.* Et v. 521. *piceo nec
dum tenet omnia cœlo.* Intelligit autem in-
gruentes atras nubes. Nam cœlum pro
aëre nubibusq; sumi, pueris notum.

v. 626. *sed tale fretum.*) Sed hanc maris na-
turam esse putant.

v. 628. *quod*) subintellige *facere.*

v. 631. *linquite terræ spem pelagi.*) Alii, *ter-
ras spe pelagi*, sensu ironico. Ego veterem
lectionem tueor, quæ procul dubio Vale-
rii. Cave autem *terram* casum tertium
putes numeri singularis: nam quintus est

plurativi, appellatus per *ἀνθρώπων*, hac sententiâ: *Terra*, hoc est, homines à naturâ in terris collocati, nolite relicto solo salum ingredi, aut lucrum sperare è pelago. Aliâs non video sensum in phrasi, *spem pelagi terrare relinquere*. Effet enim, si quid rectè intelligo, terras incendere spe pelagi, seu jubere terras, ut lucrum è pelago sperent. Quod huic loco nequit convenire. *Terram* autem pro hominibus, terræ incolis, etiam Virgil. dixit I. Georg.

— *vestrosi munere tellus,*

chaeniam pingvi glandem mutavit aristâ.

De re ipsâ eleganter elegiæ princeps Propertius lib. 111. 6:

Ite rates curvæ & leti contexite causas,

Ista per humanas mors venit alta manus:

Terra parum fuerat fatis; adjecimus undas.

Fortuna miseris auximus arte vias.

Sed lege quæso totum carmen, facies operæ precium.

v. 632. *sacros fluctus*) hoc est, quos tentare religio fit. Nam sacrum haut rarò religiosum, venerabile, inviolabile. Catullus inquit scilicet: *Di magni, horribilem & sacrum libellum*. Supra v. 1. *Deorum freta* appellabat.

v. 633. *segni flentes occumbere leto*.) Mors quæ in naufragio oppetebatur invisa maxi-

mè

mè erat veteribus illis. Hinc milites apud Synesium, ne naufragio perirent, statuunt sibi necem manu consciscere, ut heroicam, & animæ nequaquam exitialem. Quia enim igneam hanc credebant extinguere vi-
debatur contrario elemento. Quare Ho-
merus de solo Ajace Oilei aquis submersi
ad istum modum scripsit:

ὄϊς ὁ μὲν σὺθ' ἀπὸ λωλιν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρον ὕδωρ.

Ajax interiit, postquam bibit æquoris un-
dam.

Nullum enim alium interiisse dixit, sed ut
quisque à corpore se jungitur, αἰδὶς δε βεσῆκε.
Silius lib. VI. v. 202.

Hunc medio invadit fluctu, ripæq; relatos
(Hæc genus infandum leti) depascentur ar-
tus.

Nam sic emendat primum versum Fr. Mo-
dius Novantiq. lect. epist. XXII. Vide
Synesium epist. III. Servium in I. Æneid.
Frid. Taubmannum in Culic. v. 348. Lud.
Carrionem, & eruditiss. Lamp. Alardum
ad hunc Nostrum.

v. 636. Junguntq; manus atque ora fatigant)
Discedentes manus jungere, & se invi-
cem osculari amant. Ovidius I. Trist.
eleg. 3. Et quasi discedens oscula summa dedi.
Ibidem.

*Nec mora: sermonis verba imperfecta relinquo,
Amplectens animo proxima quæq; meo.
v. 642. hanc mihi Pallas, & soror.)* Interro-
gationum notâ locus hic animandus est:

— — hanc mihi Pallas,
*Et soror hanc, inquit, mulcens mea pectora
fletu*

Abstulerint? — — —

Intelligit trifidam hastam, seu ipsum re-
gnum maris, quod sibi à Junone & Pallade
integrum relinqui cupit.

v. 652. quos (vultus horror) sensus planus
est, constructio paulo intricatior. Ordo
hic videtur: Cum Notis ad Æoliæ tendunt
simul æquora portæ, hos ipsos Notos à ter-
go insecuti comites, Horror, Pluvia, & Im-
ber. Ad Linacrum de constr. ordinat.

v. 666. *Hæc pelagi libalitates*) Hunc mo-
rem jam omni alii docuerunt: quare actum
non agam.

v. 675. *da reddere terris hæc animas*) supra:
da mergere Grajos. Infra lib. IV. v. 635: *date
tangere vultus.* Virgilius IV. Æneid. v. 683:
date vulnere limfis abluam, id est, sinite, con-
cedite.

v. 687. *clamor, dextraq; sequentum.*) Ita le-
git ex veteribus libris Gifanius Ind. Lu-
cret. Nec potest dissentire Carrio. Nam
hanc literam sæpe veteres contravulgatos
Gram-

Grammaticorum canones produxerunt.

Lucretius lib. I:

— aut aliquid nostra quo corpora aluntur.

Prudentius lib. I. in Symmach.

Munera ridendaq; suis.

Propter sequens scilicet *vi* *qv*. ubi *v* in *vv* mollesens duplicem consonantem atque sic positionem quam vocant, repræsentat. Lipsius de rectâ pronunc. LL. cap. XII. Et Ægidius Schudus de Rhetiâ Alpinâ cap. XXXVI. Inde *Liquor* & *Liquidus* primam habent ancipitem, & *aqua* primam longam per Lucretium:

Qua calidum faciunt aqua saltum atque vaporem.

v. 677. *quocunqve loco*) id est, omni. Propertius lib. II. Eleg. XVII:

*Nos quocunqve loco, nos omni tempore tecum,
Sive agrâ pariter, sive valente sumus.*

Cicero de Oratore; *Per multos excellentes in quocunqve genere videbis.*

v. 684. *manus inscia*) scribe *anxia*: nam hæc vera lectio est, quam etiam Andr. Schottus tuetur lib. II. Observ. cap. LVII.

v. 704 *arisonâ orâ*) Cur *arisona* doctissimus Alardus habet. At quòd vulgati pro *orâ* malunt *Ida*, non placet. Nam illud prius haut paulo elegantius est: videturq;

hoc novitium à manu esse glossatoris, negantis, quænam fuerit illa ora.

v. 707. *visu lassatur*) Ita suavissimus poetarum Musæus de amore Leand. & Herus v. 78: *παιδείων εὐόνοσι*. Plautus Menæchm. *Oculi spectando dolent*. Lucretius: *sessus satiate videndi*. Adde Nostrum v. 419.

v. 721. *O domus, ô freti nequicquam prole nepotes*) Meræ tenebræ in hoc versu, quas illustrâris, si cum Laur. Balbo Liliensi legas penates: nam nepotes Pelias nullos habebat. Est ergo apostrophe ad domum, in quâ se frustra prolem suscepisse conqueritur Pater, ut qui filium nunquam reducem simul cum cæteris Argonautis in pelago crederet periturum. Memineris hanc figuram Valerio esse sollemnissimam, quâ non in auxilium vocatâ necesse sit offendere multis locis.

v. 771. *avi rudis*) Ita legendum est, non *Rerum rudis*, ut Carrioni visum. & poscit textus.

v. 779. *gentis de more*.) Virgilius VI: *lethas de more bidentes*. Stadius *ex more* V. Silvar. II. v. 29. Contrariam est *sine more*; quod injustè, sine exemplo, crudeliter exponit Lucretius in Statii Thebaida. Legendus Petrus Faber JC. lib. II. Semestr. cap. XVIII.

IN VALERIUM FLACCUM. 23

v. 808. *incondita lei fors*) *Incondita*, incognita, ignota. Claudianus:

Qui crimen matris condidit ore nova,
hoc est, notum fecit, propalavit.

Tibullus ad Messalam in principio:

— ac *meritas si carmina laudes*

Deficiant, humilis tantis sim conditor actis.

IN LIB. II.

VERS. 43. *stellatus crinibus aether*) Capella lib. II.

Nunc stellata poli conspice limina,

Statius VI. Thebaid.

— — *cæli stellantis imago.*

Crines autem pro radiis accipit. Infra lib.

V. v. 415:

— *madidis rorantes crinibus ignes.*

Virgilius in *Culice* v. 43:

Crinibus & roseis tenebras aurora fugat,

v. 51. *at non experti*) *an non Liliensis.* Ego

Ac non vel & non. Ita enim locutio multo fit venustior, & parum receditur à vulgatâ scripturâ.

v. 74. *tuta domosq; petunt*) id est, loca & mansiones. Sic Catullus *carm.* LXIV. de *Attine* furore percitâ:

— — — *sequimini*

*Phrygiam ad domum, Cybelles Phrygia ad
nemora deæ.*

Et